

Sexualitet är något intimt och privat men samtidigt ett forskningsområde som talar om normativitet, våld och förtryck. Kajsa Widegren skildrar mötet med sexualitetsforskningen i *Kvt* från ett studentperspektiv.

I (back)speglarna Kajsa Widegren

Ingenting tycks vara så provocerande som antagandet att sexualitet och reproduktion inte har något med varandra att göra. Man kan tycka att bland människor som har haft tillgång till preventivmedel under hela sina sexuellt aktiva liv så skulle en sådan åsikt inte få någon att höja på det berömda ögonbrynet. Men ger man sig in i "meningen" med spermernas hastiga svansrörelser och äggets diskreta vandring genom äggladaren, så tycks det som om man automatiskt också beskriver mannens och kvinnans väg mot varandra, vilken oundvikligen kommer att resultera i ett sexuellt möte.¹ Preventivmedlets hindrande funktion för den konkreta reproduktionen hindrar alltså inte de reproduktiva funktionerna från att styra vårt sexuella beteende. När jag målar mina ögonfransar och väljer de högklackade skorna är det ägget i mig som agerar.

När jag, som 22-årig student, första gången hörde talas om att det fanns ett forskningsfält för sexualitet fann jag det otroligt svårt att

förstå hur de kroppsliga och högst privata sensationer som jag kopplade till ordet sexualitet kunde teoretiseras och generaliseras inom ramarna för en vetenskaplig diskurs. Det tog ett tag innan jag förstod hur ordet sexualitet görs till ett begrepp som avser organiserandet av, föreställningarna om, talet kring och uttrycken för sexualitet och begär. Inom detta forskningsområde ryms visserligen reproduktiva aspekter av sexualiteten, men också uppgörelser med de analogier som gör kroppens fysiologi till representationer för en normerande heterosexualitet.

Likt kvinno- och genusstudier har sexualitetsforskningen som ämnesområde en klart tvärvetenskaplig prägel som innebär rikligt med perspektiv och förhållningssätt. Genom att använda mig av spänningsförhållandet mellan sexualitet som en individcentrerad upplevelse å ena sidan och som ett socialt och kulturellt organiserat uttryck å andra sidan, hoppas jag ringa in tendenser i utvecklingen inom sexualitetsforskningen, trots att de olika

artiklarna har skilda syften och utgångspunkter. Gemensamt är att de undersöker sexualitet som diskurser men på olika analytiska nivåer. Syftet är att undersöka hur några sinsemellan väldigt olika artiklar i *Kvt* analyserar sexualitet som "tal" och som representation av den könade, begärande och begärda kroppen, mellan åren 1980-2005. Jag har även kompletterat med material från Vetenskapsrådets konferens "Den sexualiserade människan – frigörelse eller exploatering".

Jag är förmodligen fundamentalt präglad av den "backspiegel" som Judith Butler och queerteorins introducerande innebär. En tillbakablick formerar sig kring den plats varifrån man blickar tillbaka. Den platsen är alltså framför spegeln, jag målar mina ögonfransar och har inte riktigt bestämt mig än; högklackat eller inte.

Produktion och reproduktion

Ett perspektiv som varit mer eller mindre genomgående i den forskning som presenterats i *Kvt* utgår från att sexualitet främst kan studeras som organiserad utifrån en maktrelation mellan män och kvinnor. Särskilt framträdande är detta i temanumret 1981:3, Sexualitet, makt och orätt, som präglas av diskussioner om de då aktuella utredningarna kring prostitution och partnerregistrering för homosexuella.

I Karin Widerbergs artikel i detta nummer, "Sverige – gammalt patriarkat i ny förklädning", tecknas en historik över modernitetsprocessen, särskilt med avseende på kvinnors förhållande till produktion och reproduktion. Sexualitet definieras i termer av reproduktion, heterosexuellt omsorgsarbete inom äktenskapet och mäns överordning i sexuella sammanhang (s. 7-8). Artikeln kan läsas som en del av den teoretiska diskussion om förhållandet mellan klass och kön som då fördes inom det

kvinnovetenskapliga forskningsfältet. Den så kallade två-systemsmodellen utgår från att socialt kön formas enligt samma historiska principer som det marxistiska begreppet "den klassbestämda socialkarakteren", alltså i förhållande till arbetsdelning och samhällsliga maktförhållanden.² Kategorierna män och kvinnor struktureras utifrån deras skilda förhållande till produktionssystemet och reproduktionen, något som bildar ett könssystem, sammanvävt med det kapitalistiska systemet. Framväxten av prostitution förklaras enligt denna modell som en effekt av arbetarklasskvinnors fattigdom i det nyss industrialiserade Sverige, understödd (eller ska man säga "överbyggd"?) av en ideologi kring mäns särskilda sexuella behov (s. 12-13).

Sexualiteten blir i detta perspektiv ett uttryck för ett könssystem, utan särskild betydelse för hur ordningen konstitueras. När sexualitet och reproduktion separeras från varandra med hjälp av nya preventivmedel och abortlagstiftning på 1960-talet förklarar Widerberg det utifrån ett samhällsligt perspektiv; behovet av att ha kvinnorna som arbetskraftsreserv (s. 15). Förhållandet mellan män och kvinnor förändras alltså inte; det som kunde ha blivit en sexuell revolution för kvinnorna resulterar istället i ökad sexuell tillgänglighet för män.

Men jag tror att de ekonomiska analogierna är lika missvisande som de biologistiska när sexualitet ska begreppsliggöras. Widerberg använder flera sådana. Hon liknar äktenskapet i det borgerliga samhället med prostitution, då dygdighet är en kvalité hos kvinnokroppen när den ska saluföras på äktenskapsmarknaden. Våldtäkt är stöld, för det som kan köpas kan också stjälas (s. 16). Könssystemet beskrivs, inte bara i ekonomiska eller reproduktiva termer, utan också som ett enda jättelikt äktenskap mellan gruppen män och gruppen

pen kvinnor. Detta äktenskap utvecklas från det relativt jämställda förhållande som enligt Widerberg rådde under självhushålllets tid, då mäns och kvinnors delaktighet i produktionen inte skilde sig i någon kvantitativ eller kvalitativ bemärkelse (s. 8). Under den borgerliga epoken upprättades gränser mellan privat och offentligt och innebörden i både äktenskap och genuspositioner förändrades och särpräglades enligt ett könsessentialistiskt mönster. Slutligen har vi industrialiseringen; kvinnorna fick dubbla uppgifter, både som delaktiga i produktionen, men också med fortsatt huvudansvar för reproduktionen.

Kvinnligt begär

När Ebba Witt-Brattström, i *Kvt:s* sexualitetsnummer 1990:4, vill upprätta en möjlig plats för kvinnors sexualitet inom ramarna för psykoanalytisk teori, gör hon det förvånande nog genom att lyfta fram erotiska dimensioner hos moderskapet. I artikeln "Bortom fallos. En diptyk" skriver hon:

Vad är väl begäret efter barn annat än en het önskan att återskapa sin egen urscen, men nu som den aktiva, som mor och inte som (värnlöst) barn? [...] Hur stor del av det kvinnliga begäret utgörs av denna starka längtan? Det är en skandal om vilken man tiger, allt medan kvinnorna handlar. (s. 50)

Hon avfärdar samtidigt möjligheten av en kvinnlig sexualitet formerad kring klitoris och autoerotik. Sexualiteten *är* förhållandet mellan jaget och objektet, ett begär som har sitt ursprung i det lilla barnets förhållande till moderskroppen. Witt-Brattström lyfter fram den tabubelagda erotiska aspekten av moderskapet och kritiserar både den fallocentriska sexualiteten och den feministiska forskning

som fokuserar på sexualitet som sociologiskt problem (s. 49). Manlig sexuell överordning och den erotiska kodningen av över/underordning är ett bekämpande av modern i kvinnan och det erotiska begär som moderskapet representerar för kvinnor (s. 51). Den njutning som Witt-Brattström beskriver handlar om *jouissance*, en total hängivelse, en allt uppslukande njutning, kopplad just till moderskroppen och subjektets förhistoria, det som Kristeva kallar den semiotiska kroppen. Witt-Brattström problematiserar vidare kvinnors förhållande till sexualiteten genom begreppet abjekt:

Jaget föds [...] i ett avvisande av den moderliga kärleken. Men en del av denna avsky riktas också mot en själv eftersom bortstötningen äger rum innan man ännu klart kan skilja ut sig själv från den semiotiska kroppen. (s. 52)

Allt som kan tyckas hota ordning, identitet och stabilitet kan väcka denna känsla av impulsivt/kompulsivt äckel, en drift att stöta bort, ut. *Jouissance* är en sådan erfarenhet av en bottenlös och oordnad njutning som behängs med abjektala känslor, begäret söker upp den, stöter bort den, i en rörelse mellan glupskhet och kväljning. Artikeln ger flera exempel på hur denna dubbelriktade rörelse tar sig uttryck i pornografisk litteratur, där det i den nästan ritualiserade formen för pornografiska bilder och sexualiseringen av positionerna över/underordning finns ett abjektalt förhållande till (den moderliga) kvinnokroppen. Men Ebba Witt-Brattström anser också att en fördjupad kunskap om hur begäret konstitueras mellan moderskroppen och Faderns Lag kan säga något om varför kvinnor, trots sexuell underordning och objektifiering, faktiskt kan leva med och älska män.

Naturliggjord sexualitet

Trots att Michel Foucault har haft stor betydelse för feministisk sexualitetsteori är det inte helt okomplicerat att använda hans teorier i feministiska analyser. Med hans perspektiv kan kön betraktas som diskursivt inskrivna genom själva utformandet av en "sexualitet" och han lokaliserar ett historiskt skede under vilket "talet om könet", genom exempelvis den framväxande sexologin, kom att göra sexualiteten till kroppens naturliga mening.³ Sexualitet är enligt Foucault en historiskt specifik organisering av kroppar och affekter. Själva naturliggörandet av kön och sexualitet undanhåller de maktrelationer som ligger till grund för dess skapande, menar han.⁴

Marianne Liljeström efterlyser i artikeln "Institutionaliserad heterosexualitet och undersökning av könssystem", liksom många andra feministiska teoretiker, en mer specifikt utformad teoretisk *innebörd* hos den sexuella ordningen och de diskursivt skapade könskategorierna (1990:4, s. 23). Särskilt detta sista saknas, enligt Liljeström, hos Foucault. Liljeström menar att den institutionaliserade heterosexualiteten kan ses som en sådan innebörd. Inom den sexologiska diskursen skapas alltså en föreställning om den manliga sexualiteten som artskild från den kvinnliga. Mannens drifter är just drifter, vilket implicerar en ofrivillighet. Några år senare, i *Kvt:s* första mansforskningsnummer 1992:4 gör Åsa Bergenheim en historisk genomgång av sexologins syn på manlig och kvinnlig sexualitet. I artikeln "Sexualitetens manliga ansikte" visar Bergenheim hur den moderna sexologins förgrundsfigur Havelock Ellis separerade analytiskt fortplantningsdriften från driften att söka njutning och sexuell tillfredsställelse. Inte desto mindre drar han många paralleller mellan djurlivets dominans- och underkastelsemönster och människors sexuella interaktion

(s. 37). Manlig dominans är, enligt Ellis, inte bara nödvändig för att lösa kvinnors medfödda blyghet, den är också önskvärd. Bergenheim menar att modern sexologi i allt väsentligt fortfarande bygger på Ellis antaganden. Mäns och kvinnors sexualitet är likartad som drift men tar sig olika uttryck. En nutida sexolog, Alex Comfort, menar i sin sexualhandbok "Allt om kärlekens nöjen" att sexualitet och aggressivitet är djupt sammanlänkade och att denna aggressivitet måste finna "oskyldiga" uttrycksmedel (s. 33). Trots att Comfort menar att både kvinnor och män bär på dessa aggressiva tendenser är de konkreta exempel han beskriver hårt könssegregerade. Den dominerande, aktiva parten är alltid en man och när Comfort vänder sig till kvinnan menar han till ansvarsfullt hanterande av den manliga sexuella driften: om hon inte ämnar "fullfölja förförelsen" bör hon låta bli att egga honom. Han menar också att "en del flickor hamnar i säng bara därför att de blir så tagna av sin egen attraktionskraft" (s. 34).

I numret "Män och manligheter" 2004:1-2 återkommer diskussionen om manlig sexualitet i Rebecka Lennartssons och Anna Ljungs artikel "Mannen utan egenskaper". Lennartsson och Ljung identifierar en patologisering av manliga könsköpare som står i historisk relation till kriminaliseringen av sexköp. När män börjar söka hjälp för sitt "sexmissbruk" är detta oftast missbruk av prostituerade (s. 126). Enligt Lennartsson och Ljung framträder en psykologisk diskurs kring sexualiteten när män själva identifierar sitt könsköp som tvångsmässigt och söker hjälp. Naturliggörandet av den manliga driften och könskodade mönster av dominans/underkastelse ekar av Havelock Ellis. Den manliga sexualiteten beskrivs av psykologen Thorbjörn Fjellström som "plötslig, explosiv och intensiv", den kan väckas av i princip vad som helst. Med en näs-

tan kuslig besatthet upprepar Fjellström sina beskrivningar av den kvinnliga sexualiteten med ord som intrång, underkastelse, påtryckning. För kvinnan, menar Fjellström är "phallos" (jo, han använder faktiskt det ordet om penis) en påminnelse om våld, aggressivitet, fysisk överlägsenhet (s. 126). Beskrivningen av den "normala" manliga sexualiteten visar i blyxtbelysning hur lite som skiljer "avvikelsen" (sexmissbruk och könsköp) från beskrivningar av den "normala" manliga sexualiteten. Detta är också Lennartssons och Ljungs poäng. Satt i ett större sammanhang tycks könsköparens upplevelse av att ha ett sexuellt problem, snarare handla om ett manlighetsproblem. Problemet beskrivs i termer av tvångsmässighet, att dessa män själva är offer under sin okontrollerade sexkonsumtion (s. 127). Det handlar, enligt Lennartsson och Ljung, snarare om en beroendeproblematik, där manligt kodad kontroll är en brist i dessa mäns liv.

I "Institutionaliserad heterosexualitet och undersökning av könssystem" lyfter Marianne Liljeström fram Andrea Dworkins radikal-feministiska analys av den naturliggjorda manliga sexualiteten när den institutionaliserade heterosexualiteten skisseras. Dworkin menar att den naturliggjorda "ofrivilligheten" hos den manliga erektionen kommer att lägga en provokationens ansvar på kvinnan (s. 24). Mannen svarar med sin kropp som på en provokation från kvinnan eller snarare hennes kropp. Responsen placeras i mannens kropp medan kvinnors sexualitet fungerar som ett slags stimuli. Mot bakgrund av en sådan diskurs är det lätt att se hur de ekonomiska analogierna kring sexualiteten fungerar. Ställd mot den naturliggjorda manliga sexualiteten kommer kvinnors sexualitet att sakna autenticitet. Istället blir kvinnligheten en iscensättning, ett falsarium utvecklat för att snärja

mannen och hans resurser: pengar, makt, beskydd eller kärlek.

Det sexuella begäret

Sara Edenheims artikel i *Kvt* 2003:1, "Jakten på det 'queera ögonblicket'. Om det subversivas (o)möjligheter", skisserar en syn på cross-dressing som gör detta fenomen relevant för möjligheten av att ha en identitet som sträcker sig utanför det heteronormativa. Edenheim gör flera viktiga distinktioner, nödvändiga för en analys där förhållandet mellan genus och sexualitet undersöks (s. 31). I fokus för Edenheims text står Tiina Rosenbergs analys av "byxroller" som ett uttryck för "queera dissonanser" vilka, enligt Rosenberg, sipprar in genom sprickor i den heterosexuella matrisen. Edenheim skiljer här på homosexualitet som kategori å ena sidan och som samkönat begär å andra. Homosexualitet som kategori har en produktiv betydelse inom den heterosexuella matrisen som representant för det Andra, vilket konstituerar heterosexualitet som det normala. Den homosexuella kategorin är förträngd av det heteronormativa samhället, medan det samkönade begäret är förkastat och gjort till ett *abjekt*. Detta abjekt förstås som fullkomligt oacceptabelt, ett absolut hot mot den subjektsposition som bygger på uppdelningen i två kön vilka begär varandra (s. 31). Detta hot innebär att homosexualiteten som kategori utformas så att den tolkas genom den heterosexuella matrisen. En man som begär en annan man feminiseras av sitt begär, samtidigt som denna feminina sida blir anledningen till begäret, i vad Edenheim kallar, ett evigt cirkelresonemang. På så sätt inkorporerar den heterosexuella matrisen även den homosexuella kategorin.

Edenheim läser "byxrollerna" på ett annat sätt än Rosenberg. Där Rosenberg ser ett potentiellt subversivt inslag i de roller där

kvinnor klär sig i manskläder, ser Edenheim reproducerandet av ett heteronormativt sätt att förhålla sig till "naturligt" kön och den "oäkta" maskraden i manskläder (s. 38). Däremot finner hon ett möjligt förhållnings-sätt i betraktarens identifikation med de mansklädda kvinnorna. Edenheim använder Teresa de Lauretis syn på möjligheten av ett lesbiskt begär inom det heteronormativa genom begreppet fetish. En kvinnas önskan att klä sig i manliga kläder ses av de Lauretis inte som en önskan att inta en manlig position, utan ett undvikande av att reduceras till den accepterade form för kvinnlighet som dominerar ett fallocentriskt samhälle (s. 44). Att beskriva det lesbiska begäret som strukturerad kring en fetisch, skiljer sig både från traditionell psykologiskt inriktad sexologi i Havelock Ellis efterföljd och från synen på sexualitet som institutionaliserad praktik. Det sexuella begäret står i centrum snarare än organiserandet av maktrelationer. Sexualiteten görs inte till en inre, autentisk kärna, utan som gestaltning, ett "görande" snarare än ett "varande".

Sexualitet och (mot-)makt

Sexualitetsforskningen tar sig också an empiriska studier om kvinnors och flickors erfarenheter och förhållanden. I *Kvt*:s nummer 2000:3 – tal om sex – skriver Lena Berg om tonårsflickors förhållande till pornografi i artikeln "Det dubbeltydiga talet. Unga kvinnor samtalar om pornografi". De tonårsflickor som Berg samtalat med uttrycker dubbeltydighet på flera olika plan, men alltid med utgångspunkt i förhållandet mellan föreställningar om något autentiskt och något konstruerat, det artificiella. En skiljelinje ligger mellan vad sex är eller bör vara och vad porr representerar. Sex ska enligt Bergs informanter bygga på intimitet och känslomässig ömse-

sidighet i en heterosexuell relation (s. 45). Porr däremot skildrar en artificiell form av sexualitet som möjligen kan sättas i samband med vissa sexuella fantasier, men som på det hela taget inte motsvarar flickornas verklighet eller önskningar kring sexualiteten (s. 48). Flickorna beskriver också sina reaktioner på pornografi som mångtydiga och olika. Den kroppsliga reaktionen kan vara signaler tolkade som sexuell upphetsning, de känslomässiga reaktionerna däremot beskrivs i termer av äckel eller skam. Mellan dessa reaktioner går samma skiljelinje som bygger på en differentiering mellan autenticitet och det "in-autentiska". Kroppens reaktioner tolkas inom ramarna för det autentiska, något äkta, medan de känslomässiga reaktionerna kopplas till samhälleliga tabun och individens möjlighet till reflektion och principiella ställningstaganden (s. 49).

Berg placerar sina informanternas reflektioner kring pornografi i en tradition av naturliggörande av kroppen, vilken gör kroppsliga upplevelser till något mer ursprungligt, äkta och oreducerbart än till exempel känslomässiga och intellektuella reaktioner.

Informanternas tal om sex och naturliggörande av kroppen kan ses som ett diskursivt inskrivande av sexualiteten i Foucaults mening.

På Vetenskapsrådets konferens "Den sexualiserade människan – frigörelse eller exploatering" 2004 presenterade Fanny Ambjörnsson sin forskning om hur gymnasietjejer dekonstruerar offerpositionen för sexuellt explicita tjejer. Genom att använda sig av två olika grupper, med olika social bakgrund kan klassperspektivet i förhållande till kön och sexualitet undersökas. Ambjörnsson arbetar med utgångspunkt i den debatt om flickors utsatthet som föranleddes av rapporter om ett grovt nedsättande språkbruk i skolan. I intervju-

erna framträder två olika typer av berättelser som kommer att spegla sig i varandra; den som definierar social bakgrund i enlighet med samhällets problemformulering och den som används för ett själv-iscensättande och reflexivt projekt. I gruppen av tjejer med medelklassbakgrund återfanns definitioner av den "andra" gruppen av tjejer, definitioner som stämmer väl in med det samhälleliga "utsatt-hetsperspektivet". Tjejerna med arbetarklassbakgrund visar i sina berättelser hur de handskas med sin sociala och könsmässiga stigmatisering genom att tematisera sexualitet och makt på ett disruptivt sätt, genom att försöka upprätta aktiva aktörsmöjligheter, ofta genom just sexuell initiativförmåga och frispråkighet. Genom denna frispråkighet blir tjejerna benämnare istället för benämnda. I resonemang om sexuellt våld och våldtäkt ställs frågan om tecken för kvinnors sexuella tillgänglighet på sin spets.

Vid samma konferens talade Christian Diesen, professor i processrätt, under rubriken "Varför leder bara 1 av 100 våldtäkter till fällande dom?". Våldtäktsbrottets presumtion i nuvarande lagstiftning är att kvinnor alltid är sexuellt tillgängliga och att fysiska skador på mannen som visar kvinnans motstånd är nödvändiga för att en våldtäkt ska leda till åtal och/eller fällande dom. Diesen vill istället definiera våldtäkt som kränkningar av "kvinnans sexuella självbestämmanderätt". Om presumptionen är att kvinnor ska ge sitt medgivande till sexuell kontakt kan man skilja den sexuella handlingen ifrån beteckningar som hora, slampa, visuella tecken som "slampiga" kläder och sexuell historik.

Ambjörnssons bråkiga och sexuellt utåtagerande tjejer motsvarar i princip den grupp som Diesen menar har den minsta chansen att gå vidare till åtal i ett våldtäktsfall. Att offerpositionen, eller rättare sagt antagandet om

offerpositionen inte är vägen ut ur stigmat, står klart i Ambjörnssons undersökning. Men i hennes material finns inga historier om verkliga våldtäkter, tjejerna verkar på ett symboliskt plan som benämnare och betecknare. Själva benämmandet är inte ett undergrävande av pojkars sexuella makt utan ett underminerande av offerpositionen, vilket är den position som deras sociala ställning viker åt dem. Underminerandet av offerpositionen sker genom en vanskelig balansgång mellan betecknandets/benämmandets symboliska utmaning och den reella utsatthet som detta innebär. De kan helt enkelt inte våldtas. Fanny Ambjörnsson återberättar en historia från undersökningen; en bit ruderatmark i närheten av det bostadsområde där tjejerna bor räknas som ett farligt ställe.⁵ Där har, enligt berättelsen, mamman till en av tjejerna råkat ut för en våldtäktsman. När hon istället för att skrika eller försöka fly säger till honom att "va bra, jag har inte fått nåt på jättelänge, ta mig hårt" sticker han iväg. "Helt förnedrad typ", enligt informanten. Grundantagandet blir alltså att den sexuella makten enbart kan finnas på ett ställe åt gången. Om kvinnan tar sexuellt initiativ kommer mannen att tappa intresset, inte nödvändigtvis för sex, men i alla fall för sexuellt våld och maktutövande. Christian Diesens siffror visar inte huruvida det är så eller inte, men han visar att kvinnans möjlighet att få en fällande dom mot en våldtäktsman, med gällande lagstiftning och rättsliga praxis, minskar när hennes sexualitet är explicit uttryckt och hon har låg social status.

"Alla feminister trivs inte i foträta skor", menar någon i publiken under frågestunden efter Ambjörnssons föredrag och bekräftar för mig att valet av skor kan tyckas som en marginell fråga, men knappast begränsad till att bara handla om skodon. Sexualitetsmaskeraden är dock betydligt säkrare för en medel-

klassfeminist än för en arbetarklasstjej trots att klackarna, rent objektivt sett, borde hindra oss båda lika mycket, om det var tal om att springa genom en mörk park. Jag väljer med andra ord de lågklackade.

Att döma av hur sexualitet omskrivits i *Kvt* kan man sammanfattningsvis säga att den feministiska frågan om sexualitet befinner sig i skärningspunkten mellan emancipation och förtryck. Gränser mellan det privata och det politiska, det autentiska och det artificiella, kroppen och det diskursiva, överträds ständigt, oberoende av om det handlar om systemteori, psykoanalys eller queerteori. Behovet av former för att analysera sexualitet bortom essentialiseringar och heteronormativitet tycks fungera som drivkraft inom detta komplexa, feministiska forskningsfält.

Noter

- 1 Se till exempel Emily Martin: "The Egg and the Sperm: How Science has Constructed a Romance based on Stereotypical Male-Female Roles", *Signs* 1991:3.
- 2 Cecilia Åsberg: "Debatten om begreppet - "genus" i *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1980-1988" *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1998:2, s. 33.
- 3 Michel Foucault: *Sexualitetens historia - Viljan att veta*, Band 1, Daidalos 2002, s. 112.
- 4 Foucault 2002, s. 112.
- 5 Berättelsen finns också återberättad i Fanny Ambjörnssons avhandling *I en klass för sig*, Ordfront 2004.

Nyckelord

genusvetenskap, sexualitet, autenticitet, diskurs

Keywords

gender studies, sexuality, authenticity, discourse

Summary

In the looking glass, by Kajsa Widegren, MA, Department of Gender Studies, Göteborg, Sweden.

This article sketches a retrospective on the different perspectives of sexuality that has occurred in *Kvinnovetenskaplig tidskrift* from its start in 1980. The aim of the article is to look at and discuss some dominant theories important for feminist research on sexuality and gender, illustrated through a personal selection of articles in *Kvt*. The development of a research field for feminist sexuality studies has its roots in both feminist re-workings of historical materialism, psychoanalytical theory, post-structural and queer theory. Empirical results presented and discussed in the article shows that sexuality is an aspect of human life where gender differences and power relations between men and women are naturalized and highly dichotomized. Several articles also use discourse analyses to outline notions on gendered sexuality. The differences between feminine and masculine sexuality are in these discourses often located in the functions of the sexual organs, but also in different relations between production and reproduction, authenticity, and the interplay between feminine sexuality and sexual accessibility.

Kajsa Widegren

Institutionen för genusvetenskap
Göteborgs universitet
Box 215
405 30 Göteborg
kajsa.widegren@wmst.gu.se